

Нова Думка

ISSN 0351-3181

BROJ
ЧИСЛО 253

GODINA
ПОК

LV

3/2026

Savez Rusina Republike Hrvatske • Союз Русиных Републики Горватскей

ОТРИМАНИ 19. ПО ШОРЕ МЕЛОДИЇ РУСКОГО ДВОРУ 2026.

У організації КПД „Дюра Киш” у порти Летней владической резиденції всуботу, 20. юнія отримани фестивал тамбурових оркестрох „Мелодії Руского двору”,

Наступели осем оркестри, а попри КУД „Яким Гарди” зоз Петровцох того року участовало и КУД „Осиф Костелник” з Вуковару. Петровчаньох того року представляли двоє шпиваче, о. Владимир Седлак зоз шпиванку *Кед сом ишол попод облак* и Михайло Гришук зоз шпиванку *Били оргони*. Вуковарчаньох представел дует Владо Гербут и

КУД Осиф Костелник Вуковар

Зденко Ждиняк и Владо Гербут, вуковарски дует

Зденко Ждиняк зоз шпиванками *Били оргони* и *Берце ше ретрути*.

По гласаню публики перше место освоел оркестер „Юлиан Рамач Чамо” Дома култури з Руского Керестура, други бул оркестер КПД „Тарас Шевченко” зоз Дрюрдьова, а треци оркестер КУД „Гавриїл Костелник” зоз Кули.

На фестивале ше змагали и оркестри домашніх дружтвох: КПД „Дюра Киш”, оркестер Горватского культурно-уметніцкого дружтва „Шид” и КПД „Карпати” з Вербасу.

У ревиалней часци фестивала наступела шпивацка група „Руски

соловеї” зоз Сримскей Митровици и Шпивацка група КПД „Дюра Киш” з венчиком популярних сербских народних шпиванкох, а по руски як солиста шпивал Ириней Папуга.

У рамикох фестивала отворена вистава малюнокх малярки Анделки Античевич з Беркасова, хтора виложила 30 малюнки, а у порти тиж були порихтани етно штанди здруження женох зоз Шиду, Бикичу, Беркасова и Ямени.

Звонко Костелник, проф.

О. Владимир Седлак, солиста КУД Яким Гарди

Михайло Гришук, петровски солиста

“NOVA DUMKA”

Izdavač: Savez Rusina RH

<http://www.savezrusina.hr>

savezrusina@gmail.com

novadumka@gmail.com

Facebook: Savez Rusina RH Vukovar

Za nakladnika: Dubravka Rašljanin

Uredništvo: Vukovar,

Vijeća Europe 93

Tel. / faks: 032 428–342

IBAN HR1623400091110057465

Tisak: Certis d.o.o., Cerna

Naklada: 600 primjeraka

“НОВУ ДУМКУ”

Видава: Союз Русиных РГ

<http://www.savezrusina.hr>

savezrusina@gmail.com

novadumka@gmail.com

Фейсбук: Savez Rusina RH Vukovar

За издавателя: Дубравка Рашлянин

Редакция: Вуковар, Ради Европи 93

Тел. / факс: 032 428–342

ИБАН HR1623400091110057465

Друкує: Цертис д.о.о., Церна

Тираж: 600 прикладніки

Tiskano – Друковано

Ліпанј - Юний / 2026

Cijena

Цена

1,33 €

Rukopisi se ne vraćaju.
Objavljeni prilozi se honoriraju.

Рукописи ше не враћаю.
Обявени прилоги ше гонорују.

SADRŽAJ - ЗМИСТ

Отримани 19. по шоре Мелодии Руского двору 2026. - Звонко Костелник	2
Отримани Дни Општини Богдановци - Звонко Костелник	3
Отримана 17. Шветочна академия з нагоди Дня Руснацох РГ - Марияна Джуджар	6
Дни Општини Томповци у знаку заєдніцтва и нових початкох - Леся Мудри	10
Obilježena obljetnica poplave u Rajevom Selu - Julija Lucić	11
Отримани 14. Перши аплауз - Лю. Гаргай	12
У Илоку отримани Дзень националих меншинох Вуковарско-сримскей жупаниї - Леся Мудри	13
Жиц християнство на автентични способ у сучасним швецe - о. Владимир Седлак	14
Вистава иконох о. Михайла Гардия у Петровцох - о. Владимир Седлак	15
Пияткова програма „53. Петровского дзвона” - Лю. Гаргай	16
отримана Централна манифестация Руснацох Републики Горватскей	
„53. Петровски дзвон” - Звонко Костелник	18
У Етнографскей збирки у Петровцох отримани обичай валяня майового древа - Звонко Костелник	23
Закончел 14. Фестивал култури Русиных Словацкей у Свидніку - Звонко Костелник	24
Корень мойого кореня - Агнетка Костелник Балатинац	26
„Кед тарки розквитну у лесох Црету” и затанцує КУД „Яким Гарди” зоз Петровцох - Звонко Костелник	26
КУД „Яким Гарди” на 17. интернационалним фестивалу фолклору Калесия 2026.	
у Босни и Герцеговини - Звонко Костелник	27
Петровске КУД „Яким Гарди” на 17. медзинародней смотри фолклору	
националих меншинох у Дарди - Звонко Костелник	28
На полю - Яким	28
Ніхто не зна цо ше случує у рекламох за пахнячки - Давид Морган	29
Julin Bučko – Samo će pjesma dalje živjeti - Ana Bučko	30
Забути смак желєняви - Иван Лікар	31
Одкупни цени жита того року нїзи од обчекованьох - Антун Гарди	32
Житарки у живоце руских парастох - Томислав Рац	33
Крижалька - Леся Мудри	34
NK Rusin pobjednik 2. ŽNL - Hrvoje Zagorac	35
Чоколадови колач з вишнями - Марияна Джуджар	35

Насловни бок: Агнетка Балатинац – Зоз фондусу подобових колонийох КУД-а Руснацох Осиек

Остатні бок: Звонко Костелник – КУД „Яким Гарди” на 53. Петровским дзвону

UREDNIŠTVO: Vera Zelinac (glavna i odgovorna urednica), Ahnetka Balatinac, Ljubica Harhaj, Manuela Dudaš Magoč, Lesya Mudri, Tomislav Rac

SAVJET UREDNIŠTVA: dr. sc. Oksana Timko Đitko (predsjednica), Marijana Džudžar, vl. Vladimir Sedlak

LEKTORI: Marija Vulić (rusinski jezik), Andreja Magoč (hrvatski jezik)

Tiskanje potpomaže Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske.

Na zahtjev Saveza Rusina RH s Rješenjem Ministarstva informiranja Republike Hrvatske

od 15. siječnja 1992. godine (ur. Br. 523-92-1), „Nova dumka” je upisana u evidenciji glasila pod brojem 1366.

Prilozi autora potpisani imenom ne moraju odražavati mišljenje uredništva i izdavača.

РЕДАКЦИЈА: Вера Зелинац (главна и одвичательна редакторка), Агнетка Балатинац, Мануела Дудаш Магоч, Любица Гаргай, Леся Мудри, Томислав Рац

СОВИТ РЕДАКЦИЈИ: д.ф. н. Оксана Тимко Дітко (председателька), Марияна Джуджар, о. Владимир Седлак

ЛЕКТОРЕ: Мария Вулич (руски язык), Андрея Магоч (горватски язык)

Друкованє помага Совет за национални меншини Републики Горватскей.

На вимаганє Союзу Русиных Републики Горватскей з Ришеньом Министерства информованя Републики Горватскей од 15. януара 1992. року

(УЧ. 523–92–1) „Нова думка” уписана до евиденції явних виданьох под числом 1366.

Авторизовани тексти не знача же то источно и становиско редакції лебо видавателя.

ОТРИМАНИ ДНІ ОПШТИНИ БОГДАНОВЦИ

Пастирски танци, КУД Яким Гарди, Петровци

Општина Богдановци ше и того року пририхтовала за преславу Дня Општини, а богата и вецейдньова програма приношела вельо змисти за шицки возрости, од спор-тских и культурних по шветочни и забавни збуваня. Означоване Дня Општини Богдановци започало пия-ток, 1. мая, зоз спортскима и кул-турно-забавнима змистами у Пет-ровцох. У ранших годзинох отри-мало ше змагане у лапаню риби на старей Вуки, а пополадне було ре-зервоване за пригодну програму и наступ КУД „Яким Гарди“, Основну школу Антуна Бауера, Подручну школу Петровци, дзе дзеци виучую руски и українски язык, як и Дружтво Руснак. После програми за шицких учашнікох и госцох бул задармо по-дзелени папригаш чобанац и на кон-

Началнік Општини Богдановци
Марко Барун

цу отримани концерт тамбурового оркестра Златни жици. Означоване ше предлужело у Богдановцох, дзе КУД „Селячка слога“ 2. мая орга-

низовала Богдановски фолклорни вечари, котри ше отримовали у шат-ру опрез Горватского дома у Богда-новцох, а внедзелю, 3. мая з початком на 18 годзин, отримани Богдановски дзецински фолклорни вечари. У про-грами наступели Фабрика култури Школа тамбури, домашнє КУД „Се-лячка слога“, Богдановци, „Руснак“ Дружтво Руснацох у Републики Гор-ватскей, КУД „Томислав“ Церна, КУД „Йосиповац“ Йосиповац и КУД „Яким Гарди“ Петровци, а дует Ка-ролина и Яков Седлак и Пастирски танци заварли тогорочну дзецинску манифестацию. Зоз гимну Републики

Заменик началніка зоз шора рускей
националней меншини Ярослав
Медеші

Горватскей, котру одшпивала Хлоп-ска шпивацка група КУД-а „Яким Гарди“ зоз Петровцох, 5. мая на шветочней схадзки Општинскей Ради шветочно означени Дзень Оп-штини Богдановци и Дзень брані-тельох Богдановцох. Попри вельо-числених домашніх, бранітельох, представителюх здруженьох и гос-цох, зоз своїм приходом шветочносц звелічали висланік председателя Горватского собору и соборски за-ступік Никола Мажар, висланік пред-сидателя Влади Републики Горват-скей, министр охрани Иван Анушич, як и жупан Вуковарско-сримскей жупанії Иван Босанчич и велі други.

Звонко Костелник, проф.

Школяре ОШ Антуна Бауера, ПШ Петровци, котри виучую руски язык

Школярки ОШ Антуна Бауера, ПШ Петровці, хтори виучую українски язык

Дружтво Руснак Петровци

Яков и Каролина Седлак

Школа тамбури зоз Петровцох и Богдановцох

Дара и Мижо Тиркайлово на змаганю у лапаню риби

Алана Тиркайла завжала друге место на змаганю у лапаню риби

Оркестер КУД Яким Гарди Петровци

Розвага на площи у Петровцох

ОТРИМАНА 17. ШВЕТОЧНА АКАДЕМИЯ З НАГОДИ ДНЯ РУСНАЦОХ РГ

Покладанє венцох

Тогорочна 17. Шветочна академия з нагоди означованя Дня Руснацох у Републики Горватскей отримана 24. мая у Горватским доме у Вуковаре.

Руснаци ше пред скоро трома виками на Панонску ровню присельовали зоз теди горніх крайох Угорскей, зоз Боршодского, Земплинского, Саболчского комитату и по податках хтори остали записани, до Керестура приходза 1745. року. Сто роки познейше пришли и до тих наших крайох праве з Руского Керестура и Коцура. И ту населели

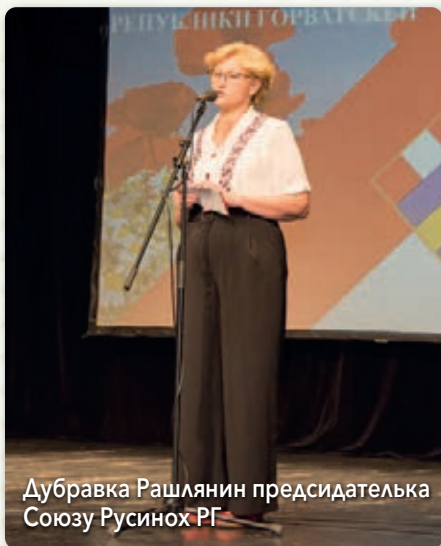
Янковци, Петровци, Миклошевци, Грабов, Вуковар, Винковци... И остали зме ту, на тей жеми, ми, їх потомки, хтори ше и на таки способ, як цо нешкайши вечар, здогадуєме на їх гледаня снох о лепшим живоце.

Руснаци у Републики Горватскей малочислени, але по своєї културней традиції вельки. Маю свою прежитую историю на тих просторох, а як здогадованє на найстарши запис у церковних матрикулах, дзе зазначене же 25. мая 1836. року основана перша руска грекокатолицка парохия на

просторе терашней Републики Горватскей, та тот дзень, 25. май, вибрани же би бул Дзень Руснацох у Републики Горватскей.

Чесц нам на академий того року указали велі чолни людзе, медзи хторима висланік председателя Горватского собору и соборски заступнік пан Велько Кайтази, висланік председателя Влади Републики Горватскей и заменік жупана Вуковарско-сримскей жупанії пан Дарко Димич, городоначальнік Городу Вуковару пан Мариян Павличек, член Совиту за национални меншини Републики Горватскей и председатель Ради рускей националней меншини Вуковарско-сримскей жупанії пан Звонко Костелник, председателька Союзу Русиных Републики Горватскей панї Дубравка Рашлянин, член Соборского одбору за людски права и права националних меншинох пан Дамир Дорогхази и велі други представitele културного, политичного и вирского живота.

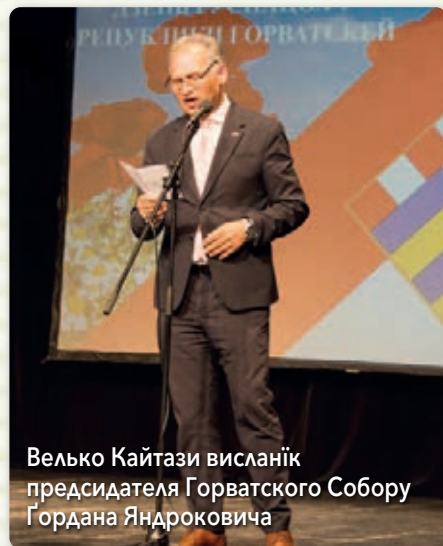
Гоч зме мала група, поспишело нам ше зачувац власне мєно, окремни язык розвиц по литературну норму, пєстовац културу з власней истории и мац свою церкву и своєю институції за просвиту и науку.

Дубравка Рашлянин председателька Союзу Русиных РГ

Звонко Костелник член Совиту за национални меншини

Велько Кайтази висланік председателя Горватского Собору Грдана Яндроквича

Отверанє вистави иконох о Михайла Йозафата Гардия

Хлопска и женска шпивацка група зоз Петровцох и Миклошевцох

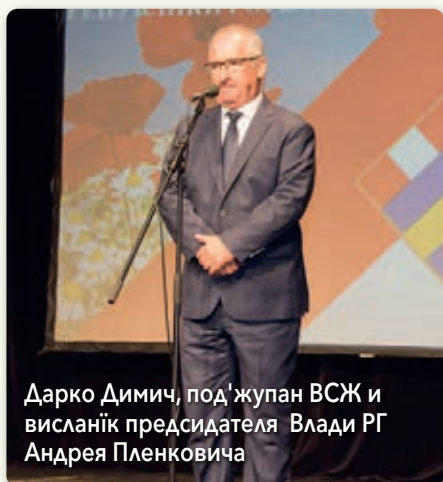
На самом початку програми гимну Републики Горватскей и швєточну писню Руснацох у РГ одшпивали Хлопска шпивацка група зоз Петровцох и Женска шпивацка група зоз Миклошевцох. Програма предложена зоз шпиванками котри виведли Анита Надь Пезерович *Не рихтай мамо*, Огнен и Тихана Здравкович *Ей пада, пада росичка*, Нико-

лина Бучко *Писнї сон* и рецитацию *Петровскей парохії*, авторки Любици Гаргай, котру сама пречитала.

Здогадованя знаю приволац рижни емоції, так же зме у другим блоку академїї чули писню *Писня мацери* у виводзеню Мариї Закалюк, стихи авторки Агнетки Балатинац пречитали нам Далия Лойдл Джуд-

жар и Мартин Седлак, шпиванку *Гей дзивочко, гей бетяру* одшпивали нам Лана Вулич и Владимир Мишленович, Соня Папуга пречитала стихи авторки Мариї Папуговеј *Руснак*, а Михал Голик одшпивал шпиванку *Ми не забудземе*.

Судьба Руснакова була мир и любов гоч яки бурї були коло нього,

Дарко Димич, под'жупан ВСЖ и висланїк председателя Влади РГ Андрея Пленковича

Огнен и Тихана Здравкович, Осиек

Мариян Павличек, городоначалник Городу Вуковару

Водителе програми Леся Мудри и Томислав Рац

Анита Надь Пезерович

Николина Бучко, Миклошевці

Любица Гаргай и Ярослав Медеши

а тоту любов чули зме у стихох *Голубицов дом*, автора Звонимира Барни хтори нам пречитал Владимир Мишленович. Шпиванку *Щесце* одшпивала нам Юлия Лулич, а *На сашу* одшпивал Михайло Гришук. У класичним духу Мартин Седлак на гармонике одграв *Бег Времени*, Е. Дербенка и на концу шпиванку *У нашей загради* одшпивали Лана и Ника Вулич, Владимир Мишле-

нович, Николина Бучко и Рахела Красник.

Тота богата програма з нагоди означованя Дня Руснацох у Републики Горватскей отримана у организациї Союзу Русиных Републики Горватскей и Ради рускей националней меншини Вуковарско-сримскей жупаниї, а под покровительством Совету за национални мен-

шини Републики Горватскей, Министерства наукох и образованя Републики Горватскей, Союзу Русиных Републики Горватскей и Горватского дому Вуковар. Тогорочну програму водзели Леся Мудри и Томислав Рац.

Марияна Джуджар

Мария Закалюк, Вуковар

Рецитаторе Мартин Седлак и Далия Джуджар Лойдл

Дует Лана Вулич и Владимир Мишленович

Соня Папуґа и Ярослав Медеши

Високи госци у першим шоре

Рецитатор Владимир Мишленович

Солистка Юлия Луцич, Райово Село

Солиста Михайло Гришук

Мартин Седлак

Квнтет Лана и Ника Вулич, Владимир Мишленович, Николина Бучко и Рахела Красник

Публика

Солиста Михайло Голик, Петровци

ДНІ ОПШТИНИ ТОМПОВЦИ У ЗНАКУ ЗАЄДНІЦТВА И НОВИХ ПОЧАТКОХ

општини, були присутні представники державної, жупанійської і локальної власності, як і представники рижних інституцій. Окремне значення мало швєточне отверанє дзецинської заградки „Лопоч“, у післявоєнний час першого такого об'єкта на подруччі Општини Томповци. Отверанє дзецинської заградки представляє важливі кроки у творенні лепших умов для молодих родин, котрі свою будучність видза у Општини Томповци. На отверанні наступили і дзеци з придатною програмою, а присутні могли опатриць и виставу школярських робіт. Вечар закінчєл з танцювальним концертом ансамблю „Славонске дивє“.

Дні Општини Томповци означовали ше од 4. по 24. май у шицких єй мєстах и, як и кожного року, принєсли богату програму. У рамках означованя отримани День Основної школи Чаковци, День старих бавискох у Миклошевцєх, День бранїтельєх у Бєкшичєх, Фишияда у Чаковцєх, День пензионєрєх у Берки, шаховський турнір и культурна манифєстация „Томповські дні“ у Томповцєх.

Центральна часць означованя одбула ше 22. май у Томповцєх зоз швєточним отверанєм дзецинської заградки. Спочатку була отримана Швєточна сьадзка Општинської ради на хторєй, попри числєних житєльєх

У новєй дзецинської заградки порихтани бависка

Вистава швичкох миклошевського здружєня Уметносць у живоцє

У культурно-умєтницькєй часцї програми 23. май отримана и манифєстация „Томповські дні“, у рамках котрєй КУД „Звонко Галєвич – Нєна“ означєло 40 роки роботи. Учасніки програми през пїсню и танєц указали богатство традиції и культурного живота того краю.

Дні Општини Томповци и того року успїшно зєдинєли житєльєх шицких населєньєх општини, а отверанє дзецинської заградки „Лопоч“ постало символом розвою и бриги о будучносци општини.

Леся Мудри

OBILJEŽENA OBLJETNICA POPLAVE U RAJEVOM SELU

Hodočasnici iz Vukovara na blagdan Tijelova

Polaganje vijenca i paljenje svijeća
uz križ za stradale u poplavi

Svetu liturgiju na Tijelovo u crkvi sv.
Jozafata služili su o. Oleg Zakaljuk i
o. Ivan Kolosok

Prije 12 godina, 17. svibnja, oko 15 sati oglasila se sirena u Rajevom Selu. Bila je to sirena upozorenja na puknuće nasipa svega par metara od prvih kuća koji nije izdržao danonoćne padaline. Dvoje ljudi čije su se kuće našle na udaru vodene bujice, nažalost su izgubili živote. U spomen na njih i katastrofalnu poplavu podignut je križ uz cestu nasuprot mjesta puknuća nasipa. Na 12. obljetnicu svečano je položen vijenac za nastradale u poplavi.

Vjerski život u Rajevom Selu

27. svibnja vjernici islamske vjeroispovijesti proslavili su Kurban-bajram.

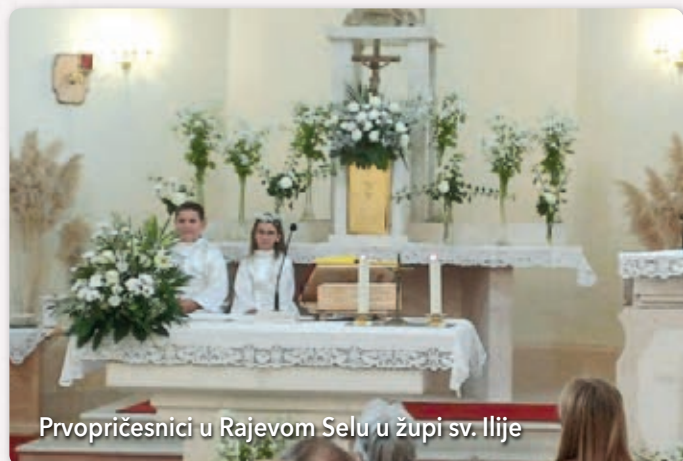
Na blagdan Tijelova, 4. lipnja, u grkokatoličkoj župi svetog Jozafata

održana je liturgija u 10 sati. Na liturgiji su prisustvovali hodočasnici iz Vukovara. Prema riječima o. Ivana Koloska, kapelana u župu svetog svećenomučenika Jozafata posjetili su na blagdan Poklonstva presvetoj Euharistiji gosti, hodočasnici iz vukovarske župe Krista Kralja. Tom prigodom svetu liturgiju su služili vukovarski župnik o. Oleg Zakaljuk i rajevački kapelan o. Ivan Kolosok. Nakon mise vjernici su se zadržali na druženju uz domjenak.

U rimokatoličkoj župnoj crkvi sv. Ilije proroka u nedjelju 7. lipnja 2026. bio je veliki dan za dvoje rajevačkih prvopričesnika. Lea i David su na svetoj misi u 11 sati prvi puta pristupili euharistijskom stolu. Misu je predvodio rajevački župnik Marko Mikić. Na Antunovo, 13. lipnja, petorica

mladića i četiri djevojke primili su Duha Svetoga. Svetu misu u 9 i 30 sati predvodio je pomoćni biskup đakovačko-osječki mons. Ivan Ćurić uz prisustvo rajevačkog župnika Marka Mikića.

Julija Lucić

Prvopričesnici u Rajevom Selu u župi sv. Ilije

Krizmanici iz Rajevog Sela

ОТРИМАНИ 14. ПЕРШИ АПЛАУЗ

Заєдніцка фотографія учашнікох

Всоботу, 16. мая, у Вуковаре отримана 14. манифестация дзєцинскей културно-уметніцкей творчосци *Перши аплауз*. Манифестация отримана у організації Союзу Русинох Републики Горватскей и КУД „Осиф Костелник“ Вуковар.

Манифестация отримана у шветочней сали Роял у Вуковаре. З тей нагоди наступели шейсц здружєня: КУД „Осиф Костелник“ Вуковар, КУД „Яким Говля“ Миклошевци, КУД „Яким Гарди“ Петровци, Дружтво Руснак Петровци, українске КПД „Иван Франко“ Вуковар и КПД „Иван Котляревски“ Бикич Дол зоз Сербії.

Присутним ше зоз пригодними словами озвали Мирко Дорокази, председатель вуковарского Дружтва, Дубравка Рашлянин, председателька Союзу РГ и Йосип Палош, началнік управного оддєлєня за дужтвени діялносци, хтори и отворел манифестацию.

Од визначних госцох окрем спомнутих були Звонко Костелник, член Совиту за национални меншини РГ, Зденко Бурчак, председатель Ради рускей националней меншини городу Вуковару и о. Олег Закалюк, парох грекокатолицкей церкви Христа Царя у Вуковаре.

Конферансу двоязич-

Необовязни наступ членох вуковарского и петровского дружтва

но, по руски и горватски, водзела Мария Закалюк.

Манифестация отримана зоз финансийну потримовку Совиту за национални меншини Републики Горватскей, Городу Вуковару и Ради рускей националней меншини городу Вуковару.

По законченю службовей програми, старши

члени вуковарского и петровского дружтва необовязно вишли на бину и одшпивали даскельо руски народни шпиванки.

У истей сали дзе отримана манифестация була организована и вечера за шицких учашнікох и госцох.

Лю. Гаргай

Мирко Дорокази, председатель вуковарского Дружтва

Дубравка Рашлянин, председателька Союзу Русинох РГ

Йосип Палош, началнік вуковарского Управного оддєлєня за дужтвени діялносци

У ИЛОКУ ОТРИМАНИ ДЗЕНЬ НАЦИОНАЛНИХ МЕНШИНОХ ВУКОВАРСКО-СРИМСКОЙ ЖУПАНИИ

Руски едла за нашим столом

Шпивацка група КУД Яким Говля Миклошевци

У Словацким доме у Илоку 10. мая отримана традиційна манифестация 23. Дзень националних меншинох Вуковарско-сримскей жупанії, котру організували Координация националних меншинох Вуковарско-сримскей жупанії, Рада словацкей националней меншини ВСЖ и Матка словацка Илок, з потримовку Вуковарско-сримскей жупанії, Совиту за национални меншини РГ и городу Илоку. Участвовали представителе и ради осем националних меншинох котри ділюю на подручю ВСЖ. У рамикох манифестаций отримана Шветочна схаdzка Координації радох националних меншинох, котру отворел ей председатель, заступнік жупана Вуковарско-сримскей жупанії зоз шора сербскей националней меншини Срдян Єремич. Присутним ше озвал и жупан Вуковарско-сримскей жупанії Иван Босанчич, котри наглашел же Вуковар-

ско-сримска жупанія од давна позната як мултикултурне и мултиетнічне подручє, а меншински розличносци представляю богатство жупанії и доприноша ей дальшому розвою.

На манифестаций ше представели припадніки албанскей, бошняцкей, мадярскей, немецкей, рускей, словацкей, сербскей и украинскей националней меншини. Програма почала з отвераньом штандох на котрих були представени култура, традиция и гастрономия рижних народох. Нацивители могли розпатрац народне облечиво, ручни роботи и други виложени предмети, а вельке интересоване, як и вше, виволал гастрономски вибор рижних специалитетох.

У културно-уметніцкей часци програми наступели припадніки

националних меншинох зоз рижних културних дружтвох Вуковарско-сримскей жупанії, котри през шпиванки и танци указали богатство и красу своєї култури. Руску националну меншину на манифестаций представляло Културно-уметніцке дружтво „Яким Говля“ з Миклошевцох зоз шпиванками *Ей, як себе зашпивам* и *А хто видзел*, док танечна група одтанцовала *Кумов танец*.

Дань националних меншинох и того року бул нагода за дружене и презентоване роботи националних заєдніцох. Манифестация прешла у добрей атмосфери и потвердзела добре сотрудніцтво националних меншинох у Вуковарско-сримскей жупанії.

Леся Мудри

Николина Бучко и Ника Вулич

Поклон после танцу

ЖИЦ ХРИСТИЯНСТВО НА АВТЕНТИЧНИ СПОСОБ У СУЧАСНИМ ШВЕЦЕ

У нашей бешеди о вири случує ше же о християнских темох у своїх бешедох хаснуєме форми, вирази и слова зоз часох яки уж давно у своєй каждодньовосци не хаснуєме. Иснує цала палета темох котри ше спрам поставеного клишеа пред священником не отвераю прето же ше „не швечи“, а иншак медзи другима людзми котри ше декларую як християне маю своєю легитимне место у каждодньовим живоце. Прецо то так и чом думаєме же ше одредзени прешвечєня або теми зоз котрима ше боримє не треба опитац, але радше симуловац одредзену ситуацію на штучни способ або огранічовац одредзени спектри животней каждодньовосци лєм на нехристиянске подручє, чежко дац ясни одвит на першу.

Поправдзе, за таке дацо часто виновати и сами духовни особи, котри ше тиж муша прешвечиц же церковна шмата не параван за котрим ше скрива, але вона праве означує особу од хторей ше очекує вещей. Особу хторей ше шме поставиц и таки питання на котри други не знаю дац одвит, окреме кед таки питання трапя со-

висц або думки, або су у противности зоз одредзену животну стварносцу у котрей ше дахто находзи.

Жиєме у часох у котрих ше дошлїдносц и автентичносц знова барз ценя, а духовни особи поволани праве автентично (автентично не синоним за совершенно) шведочиц свой живот у вири. Вони би мушели буц прешвечєни християне, а не лєм професионални службєніки єдней велькей структури котра ма свою подружїцу на одредзеним подручу. Шведочиц гєвту Иисову блїзкосц каждому човекови и теди кед Иисус блага, але и теди кед критикує, поволюючи на обраценє и наврацанє на драгу нашлїдованя Божого слова то не легко. И на концу, нїхто з нас не може, ані не треба буц Иисус, але прешвечєни з гєвтим у чим жиє, то вшелїяк гєй.

Дакеди ше знаме традици у рижних християнских обичайох, традицийох або духовних праксох котри зме стретли през нашо одрастанє або през живот, а дакеди нам и рижни псеудохристиянски идеологїї масох знаю зацмиц правдиву виру, котра

чловека нїгда не шаблонизує, але ше му отвера и поволує на драгу спасєня.

Чи християнство чловеки XXI столїтия ма ище дацо за понукнуц??? Видзи ше же одвит позитивни, бо лєм у Французкей прешлого року покресцени понад 20.000 одроснути особи! Людзє котри одредзени етапи своего живота жили без вири, совершенно вибудовали свою карьеру и свой живот, и далєй чувствую потребу гледац смисел живота, гледац одвит на свойо нукашнї питання и находза их у гєвтих особох котри дискретно коло нїх жию свойо християнство.

Прешли часи кед ше кресцело бо то „in“ або прето же то так шицки муша. Прешвечєносц у ве-

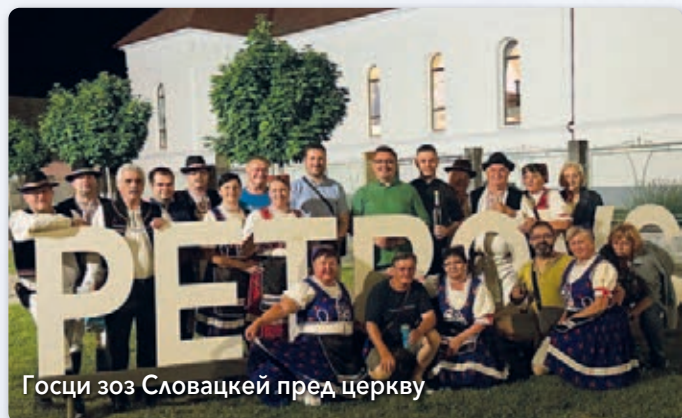
лїх заходних жємох и автентичносц християнского жица найлєпше прицагую до заєднїци Христових учєнїкох. Медзи такима мож найсц и дзєпєсєдних, тєраз уж святих. Таки приклад св. Карло Акутис, милєниєлєц, але и вєлїх других котри як и у перших християнских часох зоз свою цєплосцу християнство приблїжую тєраз уж глїбоко розкрєсцєному швету, на способи на яки то и сам Иисус робєл.

Дакеди то була бєшєда при студнї або под смокву, нєшка то можє буц и на кафи, на дражє, у автобусу, у шорє за регистрацию авта... Християнство дєфинитивно оства атрактивнє, питанє лєм, чи ми найсцє його автентични швєдковє?

о. Владимир Сєдлак

ВИСТАВА ИКОНОХ О. МИХАЙЛА ГАРДИЯ У ПЕТРОВЦОХ

Госци зоз Словацкей пред церкву

Початок нового сотрудничства - двоє начальніков и паноец

З нагоди 53. централней манифестациї Руснацох у Републики Горватскей „Петровски дзвон“, а тиж и з нагоди 190. рочниці од снованя петровскей грекокатоліцкей парохиї, од 12. по 14. юний 2026. року у парохиялней церкви Покрову Пресвятей Богородици була поставена вистава иконох о. Михайла Гардия, грекокатоліцкого священїка руского походзєня хтори нешка жиє у Любляни, у Словенії.

О значєню иконох за християнску духовносц, о їх уметніцкей вредносци, як и о самому авторови у кратким викладаню бешедовал мр сц. Владимир Седлак, петровски парох. Виставу потим отворел член Совиту за национални меншини у Републики Горватскей и секретар Союзу Русиных у Републики Горватскей, пан Звонко Костелник, проф.

Виставу иконох цєком „Петровского дзвону“ у петровскей церкви наचितєло прейг 200 особи (податок очитани зоз „people counter“ апарату). У цихосци Божого храму, при

виставених иконох, запалєних швичкох и паху ладану велї ше затримали у розпатраню, але и у молитви.

Тогорочна вистава иконох була єден квалитетни додатни змист културней творчосци котри представени на тогорочним Петровским дзвону, а вистава тиж крашнє прикрашєла и ювєлейни рок котри означує грекокатоліцка парохия у Петровцох.

Госци зоз Кузмицох, зоз Словацкей, знова у Петровцох

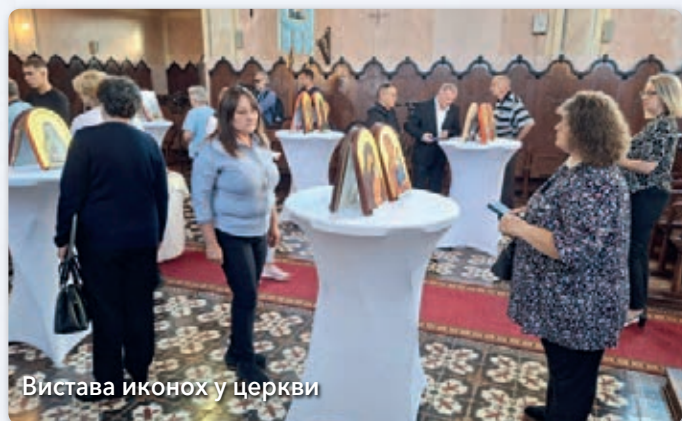
З нагоди 53. централней манифестациї Руснацох у Републики Горватскей „Петровски дзвон“ медзи красним числом наступаючих дружтв, знова медзи нами наступєло и КУД „Видуманец“ зоз Кузмицох, зоз кошицкого краю у Словацкей. То їх други наступ у Петровцох и вше ше медзи нами добре чувствую.

Окрем прекрасних наступох пияток и всоботу, госци зоз Словацкей у провадзєню своего на-

чалніка Општини Кузмице, пана Мартина Винцея, тиж наचितєли и петровску церкву и у ней одшпивали даскєлю писнї, а вєдзєлю госци участвовали и на Служби Божєй.

Всоботу вєчар було окремно значнє дружєнє за вєчєру после програми, дзе начальніковє двох єдинкох локалней самоуправи, Богдановци зоз Горватскей и Кузмице зоз Словацкей, мали нагоду медзисобно упознац єден другог, як и роботу їх єдинкох локалней самоуправи. Обидвомє начальніковє як млади людзє отворени гу проєктом и сотрудничтву, а понєжє општини приблїжнєй вєлькосци, у новим проєктним периодзє од 2027. року отвєра ше потенциал прейггранічного сотрудничтв за ИПА проєкти у самєй Европскей Унїї, дзе би правє Петровци могли буц вєза медзи двома општинами. У бєшєди як симултани прєкладатєль чєсц мал буц петровски парох о. Владимир Седлак.

о. Владимир Седлак

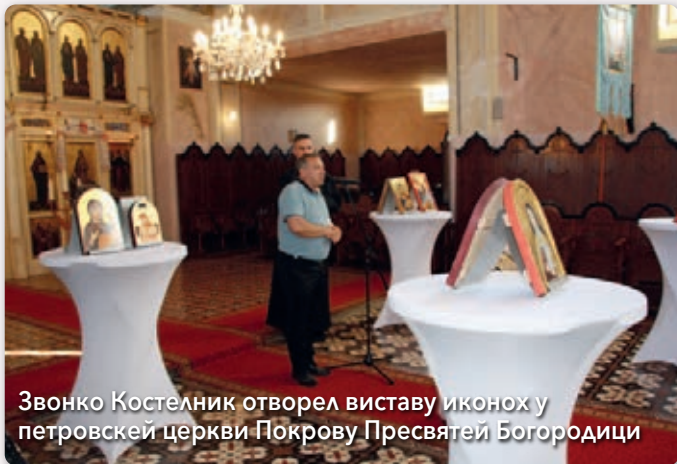

Вистава иконох у церкви

Госци зоз Словацкей у церкви

ПІЯТКОВА ПРОГРАМА „53. ПЕТРОВСКОГО ДЗВОНА”

Звонко Костелник отворел виставу ікон у петровській церкві Покрову Пресвятей Богородиці

Розпатранє вистави

У організації Союзу Русинок Републики Горватської Вуковар і КУД „Яким Гарди“ Петровці од 12. по 14. юний отримана 53. манифестация культури Русинок Републики Горватської „Петровски дзвон 2026.“

Манифестация отримана под покровительством Совиту за націонални меншини Републики Горватської, а зоз фінансійну потримовку Вуковарско-сримської жупанії і Општини Богдановці. Тогорочни „Петровски дзвон“ отримани з нагоди 195-рочниці приселення Руснацх до Петровцх і Горватської, 190-рочниці грекокатоліцкєй парохії у

Петровцх, 55-рочниці часопису *Нова думка*, 90-рочниці од шмерци Осифа Костелника і 100-рочниці першей виведзенєй представи у Петровцх.

Піяток, 12. юния, отримана програма першого дня „53. Петровского дзвона“, а почала зоз отвєраньом вистави іконх о. Михайла Йозафата Гардия под назву *Мой живот нешка и навше*. Вистава була у петровській церкві Покрову Пресвятей Богородиці, а могло ше ю опатриц през шицки три дні манифестаций. Понеже автор не бул особне присутни, о значеню іконх у контексту християнскєй духовности бєшедовал

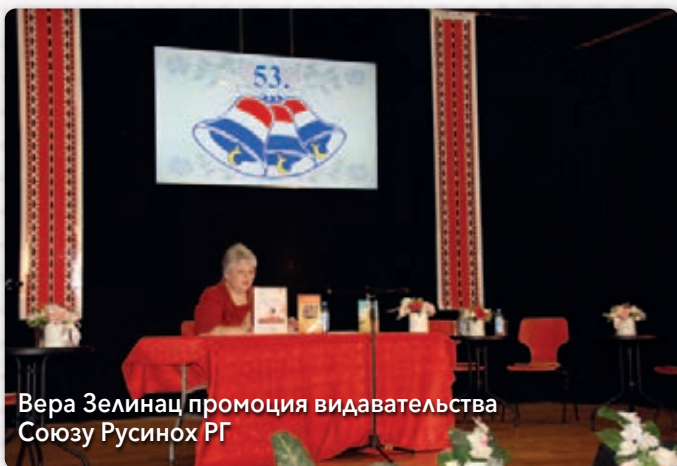
петровски парох мр сц. Владимир Седлак. Вон тиж представел особу і діло іконописателя о. Михайла Йозафата Гардия. Виставу отворел Звонко Костелник, член Совиту за націонални меншини РГ.

После вистави прєшло ше до Дому культури, дзе отриманє представяне кнїжкох, а потим і літературно-музични вечар.

Того року представени три кнїжки, а представела их главна і одвичательна редакторка шицких виданьх при Союзу, Вєра Зєлинац. Перше представела сликовніцу младаєй авторки Івани Бики под назву *Не берце мачичку за водзача*.

Друга була збирка поезії петровского поєти Томислава С. Кетєлєша *Чапаш моєй души*. Редакторка прєчитала часц рецензії хтору написала Любица Гаргає і єдну окреме емотивну писню. На остатку по рубрикох представела літопис *Думки з Дунаю*.

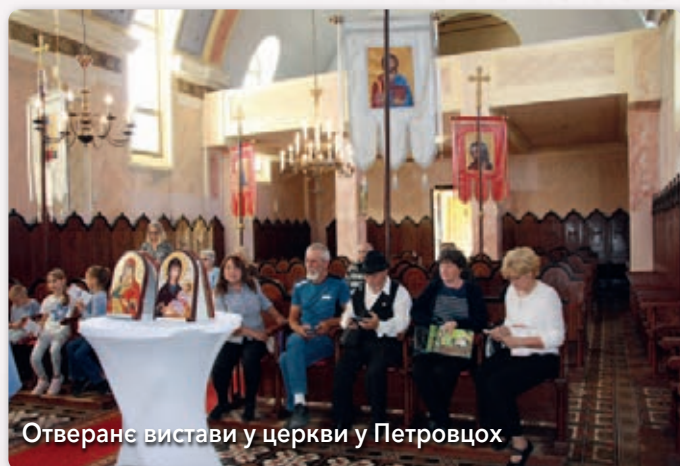
По представяню кнїжкох ушлїдзела програма літературно-музичного вечара, хтори бул подзелєни на два часци. У першей часци участвовали писатєлє зоз Републики Горватської хтори творя на руским язичу. Поєтовє і з тєй нагоди прєчитали по даскєльо своїю писні. Того року наступєли Агнєтка Костєлник Балатинац, Зво-

Вєра Зєлинац прємочия видавательства Союзу Русинок РГ

Водитєлки і учасніки Літературного вечара

Отверанє вистави у церкви у Петровцох

КУД Яким Гарди, Петровци

КУД Яким Говля, Миклошевци

Ансамбл Видуманец зоз Кузмицох, Словацка

нимир Барна, Соня Папуга, Томислав С. Кетелеш и Любица Гаргай. Стихи поетох були преткани зоз музичними точками Хлопскей шпивацкей групи КУД „Яким Гарди“ Петровци и мишаней шпивацкей групи КУД „Яким Говля“ Миклошевци. Хлопска шпивацка група, под руководством Томислава Дудаша, у двох блоках од-

шпивала штири шпиванки. Миклошевска група шпивачох тиж у двох блоках одшивала пейц шпиванки. Водителька миклошевскей групи Леся Мудри. Тоту першу часц програми литературно-музичного вечара водзели Агнетка Костелник Балатинац и Любица Гаргай.

У другой часци наступили госци зоз Словацкей,

фолклорни ансамбл *Видуманец* зоз места Кузмице, хторе ше находзи недалеко од Кошицох. Вони на сценски способ указали як ше дакеди преславляло кресценє дзецка. Шпивало ше, дакус тацовало, а гу тому дацо и поєдло и кус вецей попило.

Пияткову програму „53. Петровского дзвона“ зоз своєю нациву звелчала

и делегация Национального совиту Руснацох зоз Сербії на чолє зоз председателем Стеваном Самочетом.

Вечера за учашнікох и госцох була у Дружтвеним доме Соколана, дзе ше предлужело зоз веселим друженьом, шпиванку и танцом

Лю. Гаргай

Обичай кресцинох

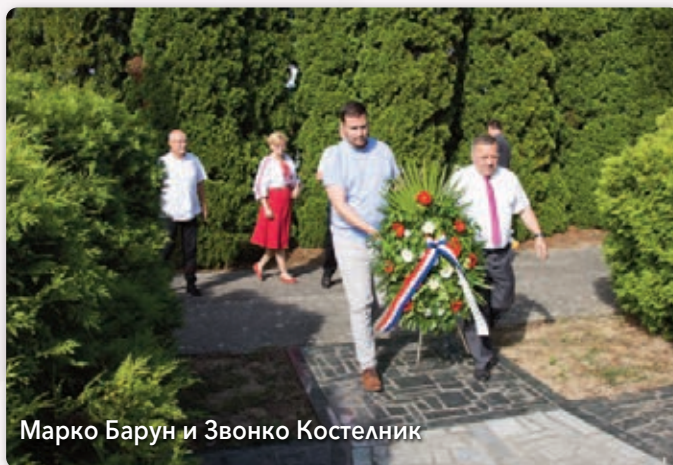

Публика на Литературним вечару

ОТРИМАНА ЦЕНТРАЛНА МАНИФЕСТАЦИЯ РУСНАЦОХ РЕПУБЛИКИ ГОРВАТСКЕЙ „53. ПЕТРОВСКИ ДЗВОН“

Делегация Союзу Русиных РГ положила венци

Марко Барун и Звонко Костелник

Централна манифестация Руснацох Республики Горватскей „Петровски дзвон“ отримана 12., 13. и 14. юния у Доме култури и амфитеатру у Петровцох и дожила свойо 53. отримоване, а то богатство и красота руских обичаёх, културного скарбу, фолклору, народней творчосци Руснацох и шицко зоз чим ше Руснаци уж століттями гордо пиша уткане до традицийней културно-забавней манифестаций Руснацох, а з нагоди 195. рочніци приселєня Руснацох до Петровцох и Горватскей, 190. рочніци грекокатолицкей парохії у Петровцох, 55. рочніци часопису Нова думка, 90. рочніци од

шмерци Осифа Костелника и 100. рочніци першей виведзеной представи у Петровцох.

Смотра музичней и културней творчосци Руснацох Республики Горватскей почала всоботу, 13. юния зоз покладаньом венцох на памятник шицким погинутим и пострадалим у Отечественей войны на грекокатолицким теметове, а вец ше преселєла до амфитеатру.

На самим початку манифестаций интерпретовани гимна Республики Горватскей и шветочна писня Руснацох, у виводзєню Хлопскей шпивацкей групи КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох, а потим пред-

сидателька Союзу Русиных Республики Горватскей Дубравка Рашлянин привитала шицких учашнікох домашніх и госцох, як и представитєлюх локалней управи и самоуправи, општинских, городских и жупанийских радох рускей национални меншини, културних и вирских представнікох.

Звонко Костелник, член Совиту за национални меншини и председатель Ради рускей националней меншини Вуковарско-сримскей жупанії тиж так шицких сердечно привитал, учашніком пожадал вельо успиху, а так и домашнім организатором, же би витирвали у своєй ро-

боти.

Шицких присутних привитал и о. Владимир Седлак, петровски парох, наглашуюци на значносци 190. рочніци грекокатолицкей парохії у Петровцох.

Тогорочни „53. Петровски дзвон“ отворел началник Општини Богдановци Марко Барун, хтори привитал шицких учашнікох и госцох, и тиж им пожадал вельо успиху у дальшей роботі и сотрудніцтве.

„Петровски дзвон“ уж роками ма свою гимну, односно шпиванку под исту назву, хтору написал наш валалчань, Петровчань,

Марко Вуколич спред жупанії

Заєднічка фотография

Гимну Републики Горватскей и шветочну пісню Браца Русини виведла Хлопска шпывацка група КУД „Яким Гарди“

Силво Ерделі, хтору уж роками шпыва Михайло Голик, а зоз оркестром го провадзела Хлопска шпывацка група петровского дружтва.

Програму предлужели и шицких нашивительох привитали члени фолклорней секції КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох, зоз танцом *Витайце у нас премили госци*.

После наступу членох КУД „Яким Гарди“ програму предлужело Културно-уметніцке дружтво Руснацох зоз Осиєку, хотре ше представело зоз шпыванками *Загуркали два герлічки, Загучали гори и Наша хижка обилєна*.

Нашо Дружтво Руснацох Цвелферії зоз Райового Села основане 2008.

року, наступело зоз тамбуровим оркестром змоцнєтим зоз Петровчанями, зоз шпыванками *Дай нам Боже добри час и Вежні зайду и я зайду*.

Потим члени фолклорней секції КУД-а „Яким Гарди“ наступели зоз хлапцовским народним танцом „На пажници“, зоз котрим одушевели публику на тогорочним Дзвону.

Програма предлужена зоз наступом милих госцох зоз Загребу, КПД „Рускиня и Руснак“. То нашо наймладше дружтво котре основане 2012. року. Дружтво роби на території Загребу зоз цільом пестованя традиції и обичайох припаднікох рускей националней меншини, а представело ше зоз шпыванками *Чече вода и У градочки*

З ліва на право Звонко Костелник, Йосип Палош, Марко Барун, Дубравка и Игор Рашлянин, Манда Сивч

шалата.

С пісню засадзєну у шерцу Руснак жие, ноши свою терху и радує ше. Попри младежскей шпывацкей групи и оркестру, од 2021. року у дружтве робя два дзєцински групи Голубчата и Голубки. Солистки Дружтва „Руснак“ Андреа Иван и Леа Бурчак одшпывали народну шпыванку *Шугайчок прешвєчени*, а мишана младежка шпывацка група *Хижочко стара и Червени чижмочки*. Шпывачох уважбала Наталия Гнатко.

Накадзи престали ходиц до газдинї, дзивчата и хлапци ше вечарами сходзели на уліцох. Панї Ирина Фейса у кнїжки *Наш стари дом* пише же Коцурци гуторели же ше сходза

„под облаком“, а Дюрдьовчанє „на рогаль“. Гуторели же ше иду бавиц, гоч там не було нїяки окремини бависка, як поведзєме при дзєцох. Вони там шпывали, танцовали, приповедали. Обично ше вше сходзели пред єдним обисцом, вше пред даєдней дзивки. Зоз таких бавискох остали запаметани прекрасни вечарши шпиви. Женска шпывацка група КУД-а „Яким Говля“, зоз Миклошевцох одшпывала два шпыванками *А около Левочи, Шедла мушка на конарчок*, а младежка фолклорна група одтанцовали два танци *Добри вечар дзивчата и Кумов танєц*.

Мадярске КУД „Ади Ендре“ зоз Кородю основане 1949. року, а представело ше зоз мадярскими

Водителе Иван Лікар и Катрин Гарди

Привитне слово трима председателька Союзу Русинох РГ Дубравка Рашлянин

Член Совету за национални меншини РГ и председател Ради рускей националней меншини ВСЖ Звонко Костелник

о. Владимир Седлак, парох петровскей церкви Покрову Пресвятей Богородици

Началник Општини Богдановци Марко Барун отворел манифестацију

Михайло Голик и Хлопска шпивацка група виводза шпиванку Петровски дзвон

Числена публика на Петровским дзвону

шпиванками *Я дзецко Кородю, Моя мала ноши чижмочки и Под стреху.*

У предлуженю програми наступел хор Културного дружтва Русиных зоз Винковцох, котре основане 22. мая 1993. року и означує 33. роки свойого иснованя и роботи, и порядне наступа на Петровским дзвону. Представело ше зоз шпиванками *Пред нашима дзверми, Одхиль-ле мила облачок и Посадзена черешенка.*

Бошняцке КУД „Лілян“ зоз Райового Села основане же би чувало свой културни скарб и обичаї Бошнякох у своїм краю. На тогорочней манифестаций представело ше зоз танцами под назву *Босно моя, миле место мойо.*

Кед почали пририхтованя за снованє Союзу, у Горватскей исновали лем два културно-мистецки дружтва, у Миклошевцох и Петровцох. Тидзень пред його снованьом, 18. фебруара 1968. року основане и треце, „Осиф Костелник“ у Вуковаре. Того року на манифестаций ше представело зоз шпиванками *Вежні зайду, Берце ше регрути и Били ортони.*

Члени хлопскей шпивацкей секції КУД-а „Яким Гарди“ представили ше петровскей публики и шицким госцом зоз двома шпиванками *Ораче, ораче и Ей, бул то кедиш красни час.*

А зоз старого краю, там у Словацкей, там дзе ше отримую познати руски фестивали, пред сам конец

Танец Витайце у нас премили госци

КД Руснацох Цвелферії Райово Село ведно зоз Петровчаними

КУД Руснацох Осієк

Хлапцовски танец На пажици КУД Яким Гарди, Петровци

КПД Рускиня и Руснак, Загреб

Дружтво Руснак, Петровци

Хор КУД Яким Говля, Миклошевци

Танец Добри вечар дзивчата - КУД Яким Говля, Миклошевци

Шпивачка група КУД Ади Ендре, Кородь

вечара госцовал ансамбл „Видуманец“ зоз Кузмицох, хтори ше представел зоз єдну часцу своїх активносцох.

Манифестацию закончили домашні, члени фолклорней секції КУД-а „Яким Гарди“ зоз *Пастирскими танцами*. То циклус бавискох и танцох, хтори ше дакеди виводзели и танцовали як єдна цалосц, а тема циклусу вжата зоз

старого краю, дзе нашо прадідове були пастире.

„53. Петровски дзвон“ ше отримал под покровительством Совиту за национални меншини РГ и сопокровительством Вуковарско-сримскей жупанії и Општини Богдановци, а организаторе Союз Русинох РГ и КУД „Яким Гарди“ Петровци.

Звонко Костелник,
проф.

КД Русинох, Винковци

КУД Осиф Костелник, Вуковар

БКУД Лілян, Райово Село

КУД Яким Гарди, Петровци

Кумов танец зоз Миклошевцох

Ансамбл Видуманец зоз Кузмицох, Словацка

Венчик пастирских танцох - КУД Яким Гарди, Петровци

У ЕТНОГРАФСКОЙ ЗБИРКИ У ПЕТРОВЦОХ ОТРИМАНИ ОБИЧАЙ ВАЛЯНЯ МАЙОВОГО ДРЕВА

КУД Яким Гарди, Петровци

Гудаци и шпиваче

Внедзелью, 7. юния з пачатком на 17 годзин, под покровительством Совету за национални меншини Републики Горватскей и сопокровительством Општини Богдановци и Союзу Русинох Републики Горватскей, пред Етнографску збирку Руснацох отримани обичай валяня майового древа, а того року є отримани з нагоди вецей рочніцох: 195. рочніци приселєня Руснацох до Петровцох и Горватскей, 190. рочніци греко-католицькей парохиї у Петровцох, 55. рочніци часопису *Нова думка*, 90. рочніци од шмерци Осифа Костелника и 100. рочніци першей виведзеной представи у Петровцох. У про-

грами участвовали оркестер и Хлопска шпивацка група КУД „Яким Гарди“ и КУД „Осиф Костелник“ зоз Вуковару, хтори ше представели зоз рускими народними шпиванками. Организатор КУД „Яким Гарди“ Петровци.

Мено маялос, маялес або майово древо походзи зоз латинского слова *Maius* (май). Велї преслави вязани за збуканя у маю: зявйоване трави, квеца, пачаток роботи у полю, шатва. У народним календаре за май ше вери же то перши мешац лета, чий приход означени зоз рубаньом молодого желеного древа, а котри ше медзи Руснацами у Горватскей зачувалем у Петровцох. Легине

Танец скорей рубаня древа

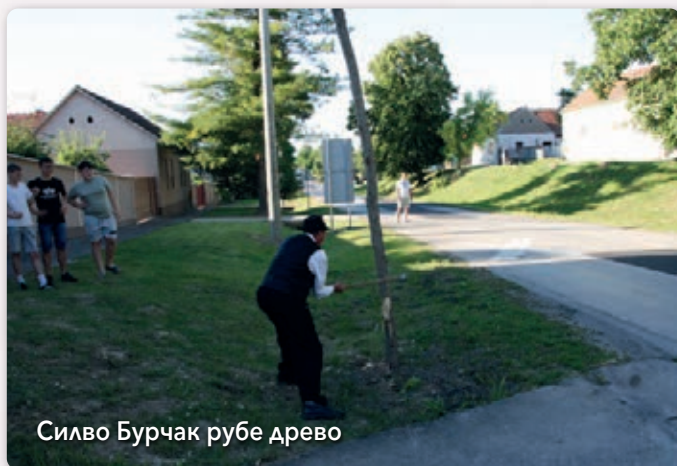
„садзели“ майово древо пред хижу дзивком хтори були на одай. Древо ше звичайно „садзело“ пред змерком, кед нікого не було на драже. Скорей бул и обичай садзиц майово древо дзивки пред хижу

хтора ше мала шлїдуюча одац. Нешка ше тот обичай цалком страцел. Древо було оквицено зоз ручніком, пантліками и зоз фляшку даякого пица.

Звонко Костелник, проф.

КУД Осиф Костелник Вуковар

Силво Бурчак рубе древо

ЗАКОНЧЕЛ 14. ФЕСТИВАЛ КУЛТУРИ РУСИНОХ СЛОВАЦКЕЙ У СВИДНІКУ

Заєднічка фотографія КУД Я.Гарди і Я.Говля перед наступом

КУД Яким Говля Миклошевці

КУД Яким Гарди Петровці

Члени Союзу Русинів Республіки Горватської од 29. по 31. май одушевели патрачок і госчок на 14. Русинськیم фестивалі у Свидніку. Нашо ансамблі наступели у організації Союзу Русинів Республіки Горватської. Зок своїма богатима хореографіями у народним облечиве і жридливе шпиване мик-

Шпивацка група КУД Я.Говля Миклошевці

Танечніки зоз Миклошевцех на сцени

Петровчане на велькєй сцени

лошевских жєнох нє могло буц незамеркованє. Петровчанє шє представели зоз Рускима народнима танцями и зоз Пастирским танцями, а Миклошевчанє зоз танцом *Закруц Ганчо* и зоз *Кумовим танцом*, а хор шє представел зоз даскєлїма рускима шпиванками.

Такой по приходу до Свидніку, пияток 22. мая, нашо шє дружтва представели публики и госцом. Ютредзєнь, всєботу 23. мая, ушлїдзел и други наступ у пополадньових годзинох на котрим нашо ансамбли знова демонстрували високи уровень уваж-

баносци шицких точкох виведзєних зоз сценску енергию, як то младим и швєчи. Промоцию нашого идентитєту звонка наших гранїцох тото госцованє представя успишне мєдзинароднє сєтруднїцтво и очуванє национального идентитєту Руснацох у Горватскєй. Тродньова нащива у Свидніку зоз наступом плєцо попри плєца зоз профєсийнима рускима ансамблами *Пулс* и *Шаришан* була нагода за розмєньованє искуствох и змєцньованє сєтруднїцтва у дальшєй роботї.

Звонко Костєлник, проф.

Руски пастирски танци - КУД Яким Гарди, Петровци

Кумов танєц - КУД Яким Говля, Миклошевци

У музею у Свидніку

У центру Свидніка

КОРЕНЬ МОЙОГО КОРЕНЯ

So long, my love
гуторел ши якошик смутно,
задумано,
з попатрунком до далека,
притулел ме гу себе,
побочкал до власох, погласкал мойо ліцо
и пошол.

Оглягнул ши ше
кед ши уходзел до авта
хтори це чекал на мосцику.
Дзвигнул ши руку на поздрав и
уж це вецей не було видно.

Нестал ши з мойого видогляду,
а боль запарала шерцо.
На горизонту ше дзвигала ноцна молга.

So long, не звучало як „до видзенья“,
не звучало аж ані як збогом.

Звучало якошик смутно и чежко,
жалосно,
так як же ше
найвиоротнейше
нігда вецей не увидзимо.

А верели зме же твой приход,
з тей далскей Америки,
до хторей пошли ище твойо
и мойо прадідо и прабаба,
будзе занавше, же останеш ту,
у нас, дома.

Вше ши ми писал и гуторел
же я твоя велька любов,
твоїх коренях корень.
Ище од теди кед сам сама
научела читал,
кед писма длуго путовали
и ношел их поштар.

Мой ше дідо врацел ту,
а твоя баба остала там.
Нігда ше вецей не стретли,
але обедали єдно другому
же дзеци свойо науча хто им родзина,
хто їх коренях корень.

Мой тато и твоя мама
видзели єдно друге лем на сликах.
Так зме упознавали фамелию.
А вец сцигнул глас же ти придзеш.

Так зме це барз чекали,
так зме це барз любели,
ище скорей як зме це видзели,
а нашо шерца дораз почувствовали
же иста крив чече по наших венох,
же исти гени маме,
же истей фамелиї припадаме.

А вец, после трох прекрасних мешацох,
мушел ши пойсц на роботу.
Заш до тей далскей Америки.

Знам, твой дом там,
але гварел ши же є и ту
дзе ми, твоя родзина.

Жадала сом же биш остал,
же би тото моцне чувство
припадносци гу своїм
превагло.

Врачим ше – гуторел ши
вечар скорей одходу,
але цошка ми у шерцу шептало
же то не будзе так швидко и же
Америка можебуц вжала ище
єден корень мойого кореня.

Агнетка Костелник Балатинац

„КЕД ТАРКИ РОЗКВИТНЮ У ЛЕСОХ ЦРЕТУ“ И ЗАТАНЦУЄ КУД „ЯКИМ ГАРДИ“ ЗОЗ ПЕТРОВЦОХ

Танец Петровски танцоше нялкоше

Културно-уметніцке дружтво
Црет зоз Црету Бизовацкогo, од 22.
по 24. 5. организовало тродньову
манifestацию под назву *Кед
дринки розквитню у лесох Црету*,
пошвещену славонскей традиції,
фолклору и заєдніцтву, котра отри-
мана на рукометним стадиону при
школи у Црету. Програма започала
п'яткок, 22. мая, зоз змаганьом у
пририхтованю славонского папри-
гашу - чобанцу. Истогa дня на 20
годзин отримани концерт зоз отве-
раньом новей бини на котрей насту-
пели КУД „Црет“ и приятельски
дружтва ЗКЛ „Гацка“ Бизовац и
КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох.
Петровчане по перши раз насту-
пели у Црету и несподзивали пуб-
лику зоз представаньом танцу
Петровски танцоше нялкоше и
Рускима пастирскима танцама,

зоз чим приказали богату културну
творчосц Руснацох, зоз чим збога-
цели фолклорну програму вечара.
Зоз тим наступом члени КУД
„Яким Гарди“ предлужели ус-
пишни шор активносцох у 2026.
року, преславляючи прешлого року
75. рочніцу од кеди дружтво гордо
ноши свойо мено. После службовей
фолклорней програми, вечар пред-
лужени зоз забаву тамбурового ор-
кестру *Контра*. През три дні Црет
бул штредок славонскей традиції,
народного облєчива, колох и заєд-
ніцтва, зоз богату культуру и забавну
програму наменену шицким генера-
цийом, а циль манифестаций очу-
ване обичайох и преношене
фолклорней творчосци на будучи
поколения.

Звонко Костелник, проф.

Пастирски танци

КУД „ЯКИМ ГАРДИ“ НА 17. ИНТЕРНАЦИОНАЛНИМ ФЕСТИВАЛУ ФОКЛОРУ КАЛЕСИЯ 2026. У БОСНИ И ГЕРЦЕГОВИНИ

На сцени БКЦ у Калесії

Прихитоване за дефіле

Културно-уметніцке дружтво „Яким Гарди“ зоз Петровцох представляло Руснацох и Републику Горватску на 17. интернационалним фестивалу фолклору у Калесії.

Манифестация отримана 23. мая у організації Городского културно-уметніцкого дружтва ГКУД „Халисис“ Калесия у рамикох означованя 23. мая – Дня ошлєбодзєня и Дня Опшини Калесия. Дом култури Босанского културного центру БКЦ Алия Изетбегович бул виполнєти зоз шпиванку, танцом и

народним облєчивом. Спомєдзи 12 културно-уметніцких дружтвоч зоз Босни и Герцєговини, Горватскєй и Чарнєй Гори, окремни упечаток зохабєл наступ КУД-а „Яким Гарди“ зоз Петровцох. Програма започала зоз службовим приємом представнікох шицких дружтвоч при опшинскому началнікови. Послє приємю дєлєгацийох, положєнє квєцє на централнєй площї у Калесії.

На самим початку концертнєй часци, прєз городски улїчки прєходзєл швєточни дєфілє шицких

учашнікох, а то гражданом Калесії булє идеална нагода жє би видзєли красу и розличносц народног облєчива народох зоз цалєй рєгиї.

Фєстивал службово отворєл началнік Муйканович, котри мєдзи иншим наглашєл важносц таких сходох за змощнованє приятєльских вязох и очуванє културнєй творчосци. КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох шє представєлє зоз *Рускима настирским танцями* ии на бину приносєлє специфичну мелодию и прєпознатлїву ди-

намику. Зоз своїм наступом, котри зєдинює длугорочнє културнє нашлїдство и млadosц ансамблю, достойно представєли своєю Петровци, своєю Општиную Богдановци, Вуковарско-сримску жупанию и цалу руску заєднїцу у Горватскєй. Публика у прєполнєй дворани БКЦ-а прєпознала роботу, енергию и млadosц у виводзєню народних танцох и зоз длугоким аплаузом наградзєла петровских танцошох, чуварох рускєй традициї.

Звонко Костєлник, проф.

Сликованє за памятку

Наклон вєльочишлєнєй публики

ПЕТРОВСКЕ КУД „ЯКИМ ГАРДИ“ НА 17. МЕДЗИНАРОДНЕЙ СМОТРИ ФОЛКЛОРУ НАЦИОНАЛНИХ МЕНШИНОХ У ДАРДИ

На пажици

Звонко Дітко, Райко Жутич, Михайло Грищук и Мартин Седлак

На поволанку СКД „Просвіта“ Загреб, подбор Дарда, з нагоди означованя Дня Општини Дарда 21. юния КУД „Яким Гарди“ Петровци госцовало на 17. медзинародней смотри фолклору националних меншинох у Дарди, у рамикох Дня Општини Дарада, а под покровительством Совету за национални меншини РГ, Општини Дарда и Осецко-бараньскей жупаниї. Манифестация того року отримана у кино-дворани у Дарди. После привитних словох председателя подбора Дарда, проф. Мирка Марковича, председатель Ради сербскей националней меншини Општини

Дарда Радомир Чваркович привитал шицких присутних и отворел 17. медзинародну смотру фолклору националних меншинох, на хторей наступели седем ансамбли зоз Горватскей. Окрем КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох, котре ше представело зоз хлапцовским танцом *На пажици* и *Пастирским танцами*, участвовали и Бошняцке КУД „Лілян“ Райово Село, Словацке КПД „Людовит Штур“ Илок, Ромски ресурсни центр – Дарда, фолклорни ансамбл СКУД „Йован Лазич“ зоз Билого Манастиру и мадярске КУД „Непкор“ зоз Осиєку.

Звонко Костелник, проф.

БАГРЕНИ

Ви салащанске древо
чувае го од слунка и витру.
Под вашим хладком я вироснул,
дзивчата дочековал и любовал.
Ви пчолково сладке древо,
з вами старосц я дочекал,
унучата виховал.

Кед придзе шмерц,
помедзи коренє ме поховайце.
Ище єден младнік засадзце,
най ше зна дзе РУСНАК жил!

Яким

Слова подзекованя у мене учашнікох поведол Звонко Костелник

Моц хлапцох у танцу

НІХТО НЕ ЗНА ЦО ШЕ СЛУЧУЄ У РЕКЛАМОХ ЗА ПАХНЯЧКИ

Предаване молги

Пред даскеліма числами було слова о способе на котри модна индустрия финансино функціонує. През релативно мали укладання купец купує место у фантастичним швеце створеним през ревії и реклами. Источашне финансиє стваране того швета. Або єдноставнейше – модни марки жию на пахнячках, торбох и шминки, а представляю ше през шмати. Шмати зоз ревіїох часто ше не може купиц, а реклами, поготов тоти за модну индустрию, драги спорт.

Хлоп у совершенно скратих шматах вожи ше у кабриолету през пустиню. Жена у златней сукні боса бега през празни ноцни улїчки Паризу. Хтошка скака до моря подполно облечени. На концу галуцинації зявює ше фляшочка пахнячки. И шицки киваме зоз главу як кед би то була найнормалнейша ствар на швеце. Кед кус лепше роздумає, реклами за пахнячки подполно шалени.

Задумаєме таку рекламу за пасту за зуби. Хтошка ше пендра на верх лядового брега, там стретне бенгалского тигра, обраци ше гу горизонту и шепне „швиждоц“. Рез. Паста за зуби. Справди, таку рекламу легко задумає, бо ше гнетка зяви же би затресла тарговиско, але факт же их ест вельо вещей котри указую же су добри за зуби, бо людзе од

пасти за зуби не обчекую духовно трансформативну моц. Од моди ю обчекую. Там ю, окрема на местох почитованя, и находза.

На шесце, паста за зуби може указац цо роби. Чуха зуби. Працок райбе шмати, уцицвач уцицує... Пахнячка, як и кажди други луксузни продукт ма проблем же справди не може указац цо роби. Не можеме ю попахач преїг телевизора. У подобней позиції и авто, але о тим будзе бешеди други раз.

Гевто цо справди купуєме кед купуєме моду, то идентитет. А вон ше предава през чувство. Кед раз обачице образец, не годни сце го престац видзиц.

Перши крочай: особа муши буц абсурдно прицагуюца

Кед слово о женскей пахнячки, вона муши буц таїнствена, гламурозна и цалком сигурна до себе. Никол Кидман роками ходзи през Шанелово златни фантазії. Хлоп источашне ма буц груби и елегантни. Джони Деп за Диор блука през пустиню, зніма персцені и коло нього ше збераю вовки. Ніхто не зна цо ше наисце случує, але шицким нам ясна атмосфера.

Други крочай: каждодньовосц муши нестац

Не иснує реклама у хторей ше дахто пахняци скорей як цо руша на роботу або до дутяну. Место збуваня муши буц спектакулярне. Пустиня, палата, солитер, празни театер, луксузни готел, празни улїчки главного городу.

Треци крочай: мистерия

Чом вона бежи боса? Чом вон цошка закопал до писку? Чом ше шицки припатраю до далекосци як кед би телепатски примали нови думки? Одвит не важни. Реклами за пахнячки не функционую по правилех логики, але по правилех сна. Не приповедаю конкретну приповедку, але пробую створиц розположене. Прешвечую нас же иснує верзия живота котра дакус красша, заводлївша и вельо фотогеничнейша од нашей каждодньовосци.

И вец, вельке финале: фляшочка. Дахто муши кліпнуц на мене пахнячки як кед би одкривал давно забуту тайну. Конец.

Гениялноєц цалей формули у тим же є єдноставна. Не доставаме обечане же будзем пахнуц на ямин, ванилию або сандаловину. Доставаме идею як ше будзем чувствовац. Протагонисти у рекламах вше надиходза каждодньово мали ствари котри нас спомалшую, допити су и кед бизме могли, прескочели бизме их. З другого боку, символиую гевто цо дзешка у подсвидомосци гледаме у себе и як бизме любели же би нас, у пренешеним значеню видзели други коло нас. Пахнячка мали ритуал зоз котрим ше рихтаме за гевто цо нешка сцеме буц. Индустрия пахнячких того жадане претворела до прекрасней фляшочки. И послала ю на коню през пустиню у златним заходоу слунка.

И наисце, було би нам и кус жаль кед би було иншак.

Давид Морган

Julin Bučko

Treća stanica našeg „Ružinog vrta” vodi me na jedno sasvim osobno i duboko emotivno putovanje. Vodi me u Srijem, u Mikluševce i Vukovar, čovjeku čiji je cijeli život bio tiha, ali nevjerojatno snažna potraga za harmonijom. Moj otac, Julin Bučko, bio je svestrani glazbenik, blagi pedagog i maštoviti radijski urednik, no iznad svega – bio je čovjek koji je disao kroz note i svoju obitelj.

Kada srce bira note

Odrastajući u Mikluševcima, od njega se nekako prirodno očekivalo da nastavi tradicionalni poljoprivredni put. Završio je i srednju školu u Iloku, no srijemska crnica jednostavno nije mogla utišati zov glazbe koji je u njemu odjekivao odmalena. Donio je hrabru odluku, upisao Višu glazbenu

RUŽIN VRT: Šest portreta rusinske pjesme

JULIN BUČKO – SAMO ĆE PJESMA DALJE ŽIVJETI

školu u Osijeku. Iako ga je životni put odveo u prosvjetne vode prije nego što je završio studij, tati diploma nije ni trebala da postane vrhunski nastavnik glazbe. I tako je, umjesto poljoprivrednog stručnjaka, naša zajednica dobila nastavnika glazbe koji je generacijama djece u Vukovaru usadivao ljubav prema svakom tonu.

A onda je došao rat. Grub i nemilosrdan, prekinuo je taj mirni prosvjetni rad i odveo nas u izbjeglištvo. U potrazi za golom egzistencijom, no čak i u tim teškim, sivim godinama tuđine, srijemska ravnica i rusinska pjesma nikada nisu izašle iz njegovog srca. Bile su njegovo utočište i tiha utjeha.

Glas koji je liječio kroz eter

Povratak u naš Vukovar donio je i novu ulogu. Kao glazbeni urednik na Hrvatskom radiju Vukovar, tata je kroz radijski eter ponovno spajao ljude. Njegov rad bio je čist umjetnički čin. Imao je nevjerojatan osjećaj za mjeru i estetiku, birajući pjesme koje su liječile ratne rane, ali i rusinskoj kulturi u Hrvatskoj dale dostojanstven, gospodski prostor.

Iako su te teške godine ostavile nepopravljiv trag na njegovom zdravlju, zbog čega nas je prerano napustio, njegova glazbena priča time nije završena. Ona je tek dobila svoj najljepši nastavak.

Najljepši krug ljubavi i prijateljstva

Najveći dokaz onoga što je ostavio iza sebe skupljen je u zbirci njegovih pjesama koja nosi simboličan naslov „Samo će pjesma dalje živjeti”. Ta knjiga nije samo spomenik njegovu talentu, već i svjedočanstvo o velikom, iskrenom prijateljstvu i obiteljskoj ljubavi.

Osobna crtica

Sve ono što je tata bio privatno, zapravo se najbolje vidjelo u našoj kući. Sjećam se obiteljskih druženja i blagdana gdje pjesma nije bila samo ukras, nego naš način komunikacije. On bi sjeo, uzeo instrument, a sestra, brat i ja bismo zapjevali. U tim trenucima, gledajući njegov ponosni i sretni izraz lica dok nas sluša, znala sam da je glazba naša najčvršća spona.

Taj isti tatin izraz lica vidjela sam godinama kasnije na tatinom najvećem ponosu, unučici Miji, bratovoj kćeri. Kada je sjela za klavir i počela svirati, u tim njezinim prvim tonovima, u pokretu ruku i ljubavi prema glazbi, osjetila sam da tatina energija nije nestala. Preselila se u nju, kao najljepše i najvrjednije nasljeđe koje nam je mogao ostaviti.

Moj otac blisko je prijateljevao s Julijanom Ramačem Čamom, o kojem smo pisali u prošlom broju. To nije bilo samo kolegijalno uvažavanje, već duboka ljudska i umjetnička spona dvojice ljudi koji su disali za istu pjesmu. Zato je i bilo prirodno da notni materijal za tatinu knjigu, s puno truda i suza, skupljamo i pripremamo Lidija Pašo, tatin vjerni prijatelj Čamo, brat i ja. Sretna sam što smo zajedničkim snagama uspjeli sačuvati tatin trag od zaborava.

Kada su na promociji knjige njegove skladbe uglas pjevali članovi KUD-a „Joakim Govlja”, naši solisti, ali i moj brat Boris, sestra i ja – krug je bio zatvoren. Tata možda više ne drži dirigentsku palicu i ne bira pjesme u radijskom eteru, ali kroz glasove svoje djece i svog naroda, njegova pjesma doista živi dalje. I miriše na Srijem.

Ana Bučko, mag. mus.

ЗАБУТИ СМАК ЖЕЛЕНЬЯВИ

„Чловек є же би жил“, але значне нам опитац ше „Цо єме?“ Вельке понукнуце рижнородней желеньяви през цали рок у тарговинох, а притим часто и нїзка цена, не вше найздравше рішенє, але „маркетиншки макмок“.

Понукнуце желеньяви на пияцу од преверених, локальних продукувательох не може ше змагац зоз желеньяву у вельких тарговинох хторе импортоване зоз далеких жемох и прикрашене зоз прицагуюцу нїзку цену – На тот способ воно несправедно занедзбане.

Велїм уж одавна познати гевтот „пластични“, „паперови“, „гумови“ або „безсмакови“ смак желеньяви купеней у тарговинох. Напевно же сце вещей раз подумали, прецо ше то случує, дзе ше страцел характеристични смак?

Сучасна продукция желеньяви може ше формуловац на шлїдуюци способ: чежина + випатрунок = заробок. Вельку продукцию характеризує вельки урожай, єднаки випатрунок и длугши час тирваня. Попри того, рошлїни ше часто оберая предтим як цалком узрею, длугши час ше чуваю або пестую у жеми котра худобна зоз поживними материями.

Факти котри дїйствую на смак желеньяви

Велька продукция – комерцијална польопривреда унапрямена на характеристики як цо одуперане на преце, груба скоро и вельки урожай. У такєй продукції смак ше часто жертвує пре векши заробок.

Генетска селекция – акцент продукувательох децениями бул на випатрунку и велькосци плоду, зоз чим ше природни гени одвичательни за богати смак „страцели“ або су поциснути.

Вчасне оберанє и длуготирващи транспорт – желеньява ше обе-

ра неузрета же би витримала длугоки транспорт и чуване. Претоту причину плоди зопарти же би цалком випродуковали свой природни цукер и ароматски злученїни.

Квалитет жеми и польопривредни практики – интензивна польопривреда и операне на хемийни гної можу вичерпац зоз жеми основни микронутриенти и минерали, а шийцко тото директно дїйствує на молекулярну структуру и смак продукту.

Чуване – чуване желеньяви у вельких розхладзуючих обєктах тижнями або мешацями значно може зменшац їх смак.

Як купиц „желеньяву зоз смаком“?

Купице локално – од локальних продукувательох, польопривредних тарговинох або на пияцу. Локална желеньява може дозрец на рошлїни, а не у камиону и так зачува свой смак.

Купице сезонски – насампредз вонка зоз сезони, желеньява путує зоз другого конца швета, прето ше оберая неузрети плоди або пестую сорти котри можу витримац длугоку драгу, а котри потим штучно дозрею.

Випробуйце иншаке прихитованє – варенє и варенє на пари часто можу „змиц“ природни ароми, пробуйце печиц, карамелизовац або динстац желеньяву зоз маслиновим олейом або маслом, котри злєпшую смаково злученїни.

Виберайце стари сорти желеньяви – воно ше пестує пре їх смак, а не прето же би „прежили“ транспорт.

Продукуйце сами – кед маце можливосц же бисце сами дацо випродуковали, не будзе лєнїви. Закашце рукави и посадзе заграду. Вона Вам будзе єдна файта антистрес терапії и добри способ физичней активносци.

Кед подумаме на швижу желеньяву, перше на цо нас вона здогадує то єй швижосц и богатство смакох. Желеньява локальних продукувательох котра приходзи просто зоз польопривредного газдовства на наш стол, часто ма у себе вещей природни цукри, цо спричинює и лєпши смак. Сезонска пожива не лєм смачнейша, але и нутритивно богатша, з оглядом же є пооберана у чаше єй правей узретосци.

Зоз хаснованьом швижей желеньяви будзеце уживац у лєпшим смаку, мерковац на свою здравє, але и директно потримацє локалну заєднїцу и економию. Локални продукувателе и пияц поставаю вше популярнейши вибор купцох котри сцу знац одкаль приходзи їх пожива.

Иван Лікар,
маг. инж. польопр.

ОДКУПНИ ЦЕНИ ЖИТА ТОГО РОКУ НІЗШИ ОД ОБЧЕКОВАНЬОХ

Хвилькове тарговище житаркох у РГ и регийі находзи ше у фази стабілізації, котра за польоділцох и непогодна бо ше стабілізувало на нїзших ценох од обчекованого. Попри велького прициску, велького понукнуца, а подлого погледованя житаркох и слабого вивозу, шицко ше преламало на цени. Найвекше вдерене ше одражело на жити и на ярцу. Одкупни цени ше базирали на 150-160 євра по тони за стандартну квалитету, док ше квалитетнейша и премиум класа плаци вецей, але у пракси даваю менши урожай и приходзи на исте.

Ярец ма стабилнєйшу цену од 150-155 євра по тони за стандартну квалитету и не обчекую ше

вельки пременки по питанню ценох, так же ше потїха находзи голем у добрих урожайох котри ше обчекую у нашєй регийі, док ше у сушєдних жємох у дасєдиних регийох ані не обчекую добри урожайї пре длугоки перїод суши, котра була прєсудзуюца у самим урожайоу. На цену найвєцєй уплївовали високи залихи у ЕУ и слаби вивоз. Цена ше помали враца на стару, початну цену (у кунох, бувшєй валути, од 1,15 кн/кг) док ше шицки други трошки не врацаю на початни цени хтори були на приклад цєком 2019. року и скорєй, бо цени житох тєди були приблїжно таки як цо их одредзєли тєраз. Трошки лєм рошню, за-

щити од коровчох, хоротох, инсєктох, трошки гноєня, мєханїзації и самого отримованя мєханїзації, гориво, док свой роботни час ані не рахуємє. Попри того шицкого, подлєй одкупнєй цени помага и факт же и сам вивоз подрагшєл, так же дальши транспорт жита гоч дзє тиж нароснул, цо тиж вироятно уплївує на одкупну цену.

З оглядом на добри урожай котри нас того року виратує, годно ше лєгчєйшє прєлїгнуц таки нїзки цени и робїц дальєй, гоч сам урожай ишє не утвєрдзєни док комбайни не одробя свойо. Ярци дали солїдни урожайї од 4-4.5 тони по катастарским гольту, односно 7 и прєйг 7 тони по гєктару.

Єдна зоз найчастєйших овоцох по наших дворох и обисцох то шлївка. Шлївком ше потєраз поспїшєло прєжиц нїзки тємпєратури и напади шлївковєй осочки, док тєраз на шор приходзи шлївкова гушєнїца. Вона попри осочки найопаснєйши чкодлївєц при шлївки. Трєтированє процив того чкодлївца окончуємє по концє мая, ранши сорти можу

шє пирскац лєм раз, док познєйши сорти трєба и два раз. Хробачни плоди можу змєншац цену, та ше не посцигує максимална цена. Гушєнїца чєрвєнкастєй фарби зоз чарну главу, вартя ярчки у мєсу плоду и нукашнєсц охабя виполєту зоз вирутком. Смола остава на повєрхносци плоду, цо нам визуални знак нападу, а чкодї можу буц и до 90%. За правилну дєтєкцију трєба потрафиц прави час кєд мотиль лєци и у року од 10 днї окончиц защити, алє трєба примєрковац же би ше потрафєла хвилька кєд их єст найвєцєй, цо ше у правилу одноши на рок од 10 днї од зявєня того чкодлївца.

Антун Гарди

ЖИТАРКИ У ЖИВОЦЕ РУСКИХ ПАРАСТОХ

Руски параст ту на Панонскей ровні през свою земледілку роботу найчастейше продукувал жито и кукурицу, але продукувал и шицки други житарки котри у прешлосци продукувал вельо вецей як нешка.

Друга житарка попри жита то ярец (*Hordeum Sativum*). У дакедишні часи шало ше го вельо вецей як нешка. Ярец тиж уходзи до фамелії травох (*Gramineae*), а дзелі ше до трох подфайтох. За продукцію ше хасную шейсц и двошорови, а подзелене направене спрам числа шорох зарна у класки. Сорти ярцу можу буц жимски и ярні, а тиж ше го дзелі и спрам хаснованя зарна, так же маме сорти ярцу чийо зарно хаснуєме за кармене статку, односно статкарски ярец, як и сорти пивского ярцу, чийо ше зарно хаснує у продукції пива. Сорти за продукцію пива у своїм зарну маю векше количество крохмалю, а менше количество билъкох, а при сортох за покарму тоти односи обратни. У прешлосци ше ярец найбаржей хасновало за покарму швиньох, мишало ше го зоз кукурицу бо, як гварели дідове, кукурици початком лета уж було поценко, та ю ярец надомесцал.

Шлідуюца житарка котра тиж дакеди мала вельке значенє у покарми

статку то овес (*Avena sativa*), хтори походзи зоз восточней Азії. За розлику од жита и ярцу, класка овсу у форми метолки у котрей ше находза класки у котрих квитки и котри, тиж як и при ярцу, самоплодни. Сорти овсу тиж дзеліме на жимски и ярні, а на нашим подручу найчастейши ярні, а шеє ше го концом фебруара и початком марца. Дакеди ше го вельо хасновало у покарми коньох, швиньох и живини, бо у составе свойого зарна тиж ма вельке количество билъкох. Нешка го при парастох ридко стретае бо ше вецей не трима вельо статку, та параста не маю цо з нїм робиц. У новших часох овес ма вельку улогу у людским костиранию, хаснує ше го у продукції овсових пахулькох, у такволаним здравим костиранию. Ведно зоз ярцом, овес ше дакеди тиж вельо хасновало и у продукції желеней маси у комбинації зоз мауновима рошлінами котрим служел як помоц, а тиж доприношели квалитетнейшей покарми у формі шена або силажи.

Попри тих двох, до тей групи спада и цирок (*Andropogon sorghum*). Рошліна котра у початним стадиюму розвою барз здабе на кукурицу, а фаховци думают же його походзене зоз Судану. Класка тей житарки тиж метолка на кот-

рей двополни квети. Цирок ше хаснує углавним за покарму статку, найчастейше як силажа або на желено, зоз тим же ше го муши покошиц и охабиц найодлєжи штири годзини на слунку, понеже у своїм составе у стебелку и лісцу ма гликозид дурин котри при статку може виволац проблеми у тровеню и на тот способ отровац статок, а през одредзени час преведзени под дійством слунка спомнута субстанца ше траци зоз покошеной рошліни. У людским костиранию зарно ше хаснує у даєдних жемох Африки и Азії. Цирок ше тиж хаснує у продукції метлох за заметане (*Sorghum vulgare var. technicum*).

Парастом вельку чкodu спричинює такволани дзиви цирок (*Sorghum halopenze*), поготов у продукції кукурици, дзе рошне як коровче и чежко го викореніц, понеже ше розмножує преїг зарна, але и преїг кореня.

Шлідуюца житарка то просо (*Panicum sp.*) котре ше у наших крайох барз ридко шеє. Шеє ше позно на яр, а часто як друге шаце после даєдней житарки и може ше го хасновац як желену покарму.

Мушима спомнуц ише одну барз значну житарку котра ма барз вельке значене у людским костира-

ню, гоч ше ю у наших крайох не продукує пре єй окреми агротехнічни условия, а то рискаша (*Oryza sativa*). Єй оцовщина юговосточна Азия, за людске костиране хаснує ше по цалим швеце, але за єй продукцію нужни специфични условия, а то вельке количество влаги односно води, та ше ю найвецей продукує у тропских и субтропских подручох швета.

Остатня зоз житаркох то гречка (*Fagopyrum esculentum*). Рошліна котра не спада до фамелії травох по своїм морфологийним вокашнім випатрунку, але до фамелії дворника (*Polygonaceae*), але єй состав зарна подобни другим житарком. Зарно ше хаснує за людске костиране и то як олулене зарно як гречкова каша, у Горватскей найвецей на подручу Медімурия и Загоря.

Векшину спомнутих рошлінох нашо параста вше ридше шею, окрема пивского ярцу. Нажаль, младши генерации не буду ані знац як овес, просо, цирок за метли випатраю, бо их у своїм живоце нїгда не видзели гоч и жию на валале. Нови часи ноша и нови способ костирания чловека, а тот способ муши провадзиц и модерна польопривреда.

Томислав Рац

Жимси мешац.	Поверх-носц по хторей ходзімме.	Робота мотора без терхи.	Наш дзец часопіс.					Нагли розпад, препасц, крах.	Продукт пчолох Виправа гришки у текст.
			Вокално інстру-менталні ансамбл.	Рускі наукові часопіс у Войводіні.	Метал. капча цо трима дзвери.	Непозната велькосц (мат.).			
Дзіва швіня.				Комплет картох за бавенс.			Немецка марка автомо. била.		
Царова жена.		"Оцец Туркох".	Кухньова судзіна.	Спеція-листи за інсекти.	Часц шпоргета дзе ше дацо пече(беш).	Церк. титула, намеснік владыкі.		Добре, на червено упечени.	
Мено Гадафія.					Націо-нальні одбор.				
						Фаховец, спеціяліс.	Велька крєвова жила.	Мено кит. револуц. Цедуна.	
Особа хтора абстинує.	Стари астроном. інструмен.						Онома-топея шміху.	Матеріал за щітнік інсектох.	
Леґенд. кошар-каш Петрович.	Документ о законченю факультету.	Велька птица Андох.				Инстру-мент.	Допитосц.		Мир без вокала.
	Итал. радио телеви зия.				Максими-рчи Маракана.				
		Літерат. род.	Вікрик у кориди.	Америцка дзіва мачка.				Стіна, велькі камень.	Троп. швіня з малу сурлу.
Хем. елемент Fe.		Плін. Оз. Лєс копо Ловасу.			Нє шєстра.	Прихиль-нік расизма.			
				Державл-янка Зєдін. Краљов ства.					
				Мац Зєвса.			Мено филм. комичара Чаплина.	Ініціяли глумца Пачина.	
	Чувар природи Спосіб справо-вання.				Роздзельні злучнік.				
Рошнє у мочарох.			Шор словох у писні(мн.).				Южно-африцка Рєпублика.		

ОДВИТИ НА КРИЖАЛЬКУ 2.

Горизонтално: 1. Ватикан, 6. Кредит, 7. Гривня, 10. Ядловец, 11. Мат, 12. Зоопарк, 14. Лава, 15. Око,

17. Гром, 22. Какао, 23. Окарина, 24. Лабда, 25. Основа, 26. Гніздо, 29. Роман, 31. Посланє, 32. Рибар, 34. Соло
36. Ага, 38. Мост, 41. Азбука, 42. Такси, 43. Чамцар, 44. Шлівка, 45. Поліца

Вертикално: 2. Тотем, 3. Когут, 4. Десерт, 5. Європа, 8. Словак, 9. Загреб, 10. Яблуко, 13. Компас,

16. Кардиолог, 18. Ровніна, 19. Екватор, 20. Княгиня, 21. Глазура, 27. Фреска, 28. Оратор, 30. Мольба, 33. Бронца,
35. Пранік, 37. Ручнік, 39. Атака, 40. Писок

Леся Мудри

NK RUSIN POBJEDNIK 2. ŽNL

Završna trećina utrke u 2. ŽNL središta Vukovar bila je vrlo uzbuđujuća, s obzirom da je pet momčadi završilo natjecanje sa samo šest bodova. Možemo zaključiti kako dugo nije bilo ovako neizvjesno pr-

venstvo. U zadnjem broju Rusin je zaostajao za Radničkim tri boda, ali već u sljedećem 16. kolu poravnali smo se bodovno jer smo u Tovarniku pobijedili s 4:1 uz dva pogotka Šarčevića, dok je Radnički izgubio u Svi-

njarvcima i ozbiljno ugrozio šanse za prvo mjesto. Sljedeće utakmice obje momčadi upisale su pobjede na domaćem terenu. Rusin je bio bolji od Petrovaca 9:2. Četverostruki strijelac bio je Džijan. Četiri kola prije kraja odigrao se možda i ključni susret ovog prvenstva u Vukovaru gdje je Rusin sa 6:2 pobijedio Radnički i otvorio si širom vrata za prvo mjesto. Potvrda te pobjede došla je u sljedećem susretu protiv prvog pratitelja spomenutog dvojca, Dunava iz Sotina, koji smo pobijedili 4:3. Tu je bilo vrlo izvjesno kako ćemo uzeti naslov, iako je Hajduk iz Bapske malo produžio naše čekanje jer smo poraženi na gostovanju rezultatom 3:1 koji nas nije

koštao prvog mjesta. Posljednju utakmicu imali smo protiv momčadi Lipovače na domaćem terenu koju smo odigrali u slavljeničkom tonu i dobili sa 9:0 te je slavlje moglo početi. Tako je Rusin osvojio naslov prvaka te će sljedeće godine igrati u jakoj 1. ŽNL. Čestitke svim igračima i upravi na ovom povijesnom rezultatu za ovo selo, a preostaje nam vidjeti što ovi momci mogu u ligi više i koja pojačanja planira trener Šarčević dovesti u Mikluševce. Sljedeći broj reći će nam nešto više o tome, a do tada imamo mjesec dana slavlja te težak rad kako bi vidjeli gdje smo u jačoj ligi.

Hrvoje Zagorac

ЧОКОЛАДОВИ КОЛАЧ З ВИШНЯМИ

Састойки за цесто:

3 вайца, 5 ложки цукру, 1 ванили-
йов цукер, 2 ложки олею, 6 ложки
муки, 1 ложка какаа, 1/2 прашку
за печене, 20 деки одцадени
вишні

За прелів:

100 мл соку зоз вишньох,
1 ложка цукру

За фил:

350 мл сладкей шметанки,
100 грами чоколади за варене

За глазуру:

100 грами чоколади за варене,
100 мл сладкей шметанки

Пририхтованс:

1. Витрепце вайца, цукер, ванили-

йов цукер док ше маса не зеднії,
додайце олей и ище кус вими-
шайце. У другой миски поми-
шайце какао, муку и прашок за
печене и полєгко умишайце до
витрепаних вайцох.

Тепшу обложце з папером за пе-
чене, висипце масу и поскладайце
одцадени вишні. Печце на 180
ступні 20 минути.

2. У гарчичку зогрейце сок зоз
вишньох и цукер. Кед ше упечени
колач кус охладзи, поджобце го
зоз видлічку и прелейце зоз ви-
шньовим соком, по жаданю мо-
жеце додац кус вишньового
ликеру.

3. 300 мл сладкей шметанки ви-
трепце на шлаг и до того уми-
шайце розпущену чоколаду до

хторей сце умишали 50 мл слад-
кей шметанки. Тот фил премас-
це по охладзеним колачу и
охабце го найменей єдну годзну у
фрижидеру.

4. Розпуце чоколаду у сладкей
шметанки и прелейце ю по ствар-
днудим филу. Готови колач
охабце даскельо годзини у фри-
жидеру най ше ствардне, най-
лєпше през ноц.

Смачного!

Марияна Джуджар

